

BABEȘ–BOLYAI UNIVERSITY OF CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
HISTORY. CIVILIZATION. CULTURE DOCTORAL SCHOOL

**Butchers in Baia Mare and their craft beginning
with the 16th century until 1872**

- Summary of the doctoral thesis -

Doctoral Supervisor:

Prof. univ. dr. Rűsz-Fogarasi Enikő

PhD Candidate:

Sűtő Kálmán Zsolt

Cluj-Napoca
2019

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	5
a. Historiography of the problem	6
a.1. Specialized literature on butchers' guilds in Hungary and Transylvania	6
a.2. Specialized literature on butchers' guild in Baia Mare	15
b. Sources and research methodology	18
c. Structure of the dissertation	23
1. THE CITY OF BAIJA MARE IN THE 16th–19th CENTURIES	25
1.1. Short history of the town	25
1.2. The structure of the local government of Baia Mare	29
1.2.1. Inner council (senate, magistrate)	31
1.2.2. City judge	35
1.2.3. Outer council (chosen community)	36
1.2.4. Choosing city officials	38
1.2.5. Ethnic and religious tensions	43
1.2.6. Council meetings	45
1.2.7. Remuneration of city officials	48
1.2.8. Public authority	55
1.2.9. City officers	58
1.2.10. Conclusions	69
2. THE GUILD OF BUTCHERS IN BAIJA MARE IN THE 16TH–19TH CENTURIES	71
2.1. Meat processors in Baia Mare: butchers, hentelers	71
2.2. Privileges and statutes of the butchers' guild	74
2.3. Internal structure of the guild	93
2.3.1. Apprentices	93
2.3.2. Journeymen	99
2.3.2.1. Producing the "masterpiece"	107
2.3.3. Master craftsmen	108
2.3.3.1. The number of butchers and the location of their houses on the map	109
2.3.3.2. The origin and the nationality of the butchers	118
2.3.3.3. Activities within the guild	121
2.3.3.4. Other jobs	123

2.3.3.5. Case study: Ioan Kerekes – a master entrepreneur.....	125
2.3.4. Managing the guild.....	129
2.3.4.1. Guild masters.....	129
2.3.4.2. Craftsman on duty.....	130
2.3.4.3. The controller craftsman.....	131
2.3.4.4. "Journeyments' father".....	131
2.3.4.5. Guild's notary.....	131
2.3.4.6. Craftsman for dumping carts.....	132
2.3.4.7. Meat seller.....	132
2.3.4.8. Bacon seller.....	133
2.3.4.9. Comissaries of the guild.....	133
2.4. The role and tasks of the guild of butchers in Baia Mare.....	135
2.4.1. Economic duties.....	135
2.4.1.1. The city as the Beneficiary of services and as employer.....	136
2.4.1.2. Relations between guilds.....	137
2.4.1.2.1. Hentelers.....	138
2.4.1.2.2. Skinners.....	138
2.4.1.2.3. Cobblers.....	139
2.4.1.2.4. Tanners.....	140
2.4.1.2.5. Saddlers.....	141
2.4.1.2.6. Candle makers.....	142
2.4.1.2.7. Soap makers.....	143
2.4.1.2.8. Combers, turners.....	144
2.4.2. Social duties.....	145
2.4.2.1. Guild's meetings.....	148
2.4.2.2. Celebrations.....	149
2.4.2.3. Guild's assets.....	151
2.4.2.3.1. Butchers' guild chest.....	152
2.4.2.3.1.1. Physical description.....	154
2.4.2.3.2. Seals, flags and guild's plates.....	154
2.4.2.3.3. Butchers' basket.....	155
2.4.2.4. Social protection of the sick craftsmen, orphans and the butchers' widows.....	156
2.4.2.5. Other charity activities.....	158

2.4.3. Political duties	159
2.4.3.1. Butchers in the inner council	163
2.4.3.2. Butchers in the outer council	175
2.4.3.3. Conclusions	186
2.4.4. Military duties	188
2.4.4.1. Butchers' Bastion	191
2.4.4.1.1. Physical description	195
2.4.4.2. Fortification and city protection	195
2.4.4.3. Fire protection	198
2.4.5. Religious duties	199
3. MEET SUPPLY IN BAIJA MARE	204
3.1. Slaughterhouses and butcher's shops in Baia Mare in the 17 th –19 th centuries	204
3.1.1. Slaughterhouses.....	204
3.1.2. Butcher's shops.....	211
3.1.3. Conclusions	222
3.2. Veterinary sanitation and hygiene of meat	222
3.2.1. Contagious diseases at animals, epizooties	223
3.2.2. Hygiene standards	230
3.2.3. Quality control of meat	233
3.2.3.1. Meat inspectors from the guild.....	233
3.2.3.2. Meat inspectors from the city authority.....	234
3.2.3.3. Butchery inspectors	240
3.2.4. Conclusions	241
3.3. Types of meat sold by the butchers in Baia Mare.....	242
3.3.1. Beef	242
3.3.2. Veal	246
3.3.3. Mutton	247
3.3.4. Goat	249
3.3.5. Buffalo.....	251
3.3.6. Pork	253
3.3.6.1. Salted pork, bacon, sausages, liverwurst	261
3.3.7. Venison.....	264
3.3.8. Poultry	266

3.3.9. Fish	267
3.3.10. Conclusions	270
CONCLUSIONS.....	272
BIBLIOGRAPHY.....	276
Inedited sources	276
Edited documentary sources	277
Monographies	279
Studies and articles	282
Doctoral dissertations	288
Reference writings: enciclopedias, dictionaries, albums	288
Manuscripts.....	289
Online databases	289
ANNEXES	290
Biographical repertoire of butchers and hentelers in Baia Mare (1505–1872).....	291
List of butcher apprentices in Baia Mare (1764–1856)	310
Graphic on the dynamics of the number of butchers in Baia Mare (1643–1855).....	312
List of meat inspectors (1574–1870)	313
List of butchery inspectors (1793–1848)	315
List of guild commissaries (1746–1856)	315
Regulation of butchers'guild in Baia Mare given by the imperial commissary, the baron Nicolae Vécsey of Hajnásckő, on 5 March 1783	316
Maps.....	320
Photos, illustrations.....	322

KEYWORDS: butchers, hentelers, butchers' guild, master craftsmen, apprentices, journeymen, Baia Mare, meat, slaughterhouse, butcher's shop, Butchers' Bastion

Historical research concerning Baia Mare was mainly focused on the role of the city in mining and coinage. The industry of craftsmanship, the rich economic life remained almost unnoticed until today. Lajos Szádeczky's study, published in 1889 having an informative character, is probably the only work focused on a wider description of the history of craftsmanship in Baia Mare. Later, historians have taken this synthetic approach, without examining trades and guilds or specific groups of craftsmen. Detailed analyses, based on the documents, have appeared only on painters, masons and carpenters (Károly Szász), respectively on goldsmith of the town (Béla Balogh and Kálmán Oszóczy). The main goal of our doctoral dissertation is to present the butchers' guild of Baia Mare in its historical evolution from the 16th century until 1872, focusing on other workers' activities in the meat industry both within the guild and outside it. Within my theses I investigated the local characteristics the guild of butchers exhibited and their activities within the town related to the political, economic, social and religious realities in Baia Mare. As historical sources studied in the paper enable a more accurate field in this industry than ever before and closely related to the human needs and economic resources of the city, approaching this topic extended to the meat consumption habits, namely the question as how did local officials provided adequate supply to the population both in terms of quantity and quality. The case studies presented in this paper, supplemented by the information obtained based on the tables and diagrams presented in the enclosure of this paper, in addition to narrative analysis, implied a thorough research of the documents for a more comprehensive understanding of the civil society of that period.

Chronological limits of the work include the period between the early sixteenth century and 1872. The latter date is explained by its importance in public history: as a consequence the article VIII, paragraph 83 adopted in 1872, the butchers' guild in Baia Mare ceased to exist being transformed into an industrial association. The former date is due to the fact that written sources on butchers are kept starting with that time. Researching the subject was largely hampered by the lack of preliminary studies: very few are those papers which make a notable contribution on butchers, but also the city administration in Baia Mare. Therefore, our analysis is based primarily on unpublished archival documents, the vast majority of them are kept in the Romanian National Archives, Maramureş County Department. In terms of the proposed topic, relevant data are stored in the following archival funds:

- The Fund *Butchers' guild in Baia Mare* – contains a copy of the translation in Hungarian for the arrangement concluded between the butchers' guilds and the

furriers' guild in 1547 in selling and buying sheepskin; the original and the uncertified copy of the butchers' guild statute in 1652; five journals of the guild from the period 1760–1856 and two economic reports of the butchers' association from 1875 and 1884. The guild's records written in Hungarian, Latin and German contain information on members and leaders of the guild, when craftsmen were accepted within the guild, when apprentices are accepted and released from the guild, when journeymen were hired, of revenues and expenditures of the guild, of the problems debated at the guild's meetings, on the correspondence between the butchers' guild and the town's magistrate.

- The Fund *City Hall of Baia Mare* – from this Fund I have studied the following materials:
 1. *Privilegial documents* (town's privileges and diplomas issued by Vladislav II for the butchers of Baia Mare during 1506–1507);
 2. *The magistrate report* (written in Latin, Hungarian and German language on administrative and political affairs of the town, with rich and complex information on the butchers of Baia Mare and their craft); there were kept ten records during 1560 and 1771 (under inventory no. 283). The protocols during 1781 and 1872 are also contemporary records and registers (Inventory no. 34).
 3. *Public evidences* (contain data on the population's habits on meat consumption, on special persons, the role and social duties of butchers in Baia Mare, their behavior in the public-community framework); these records are kept for 1599–1648 within the series *Political Documents*, for 1649–1786 within the series *Administrative documents*, and those after 1786 are registered among registers under inventory no. 34.
 4. *Tax assessment document* (data on particular persons, addresses and economic position); documents for the period during 1602 and 1648 are to be found in the series *Political documents*, and those for the period during 1649 and 1751 in the series *Administrative documents*, and those after 1751 are kept under inventory no. 283.
- *Confessional registry books* (data on the confessional affiliation of the butchers, their date of birth and death and family relations etc.); the registry books of the Roman-Catholic Church are kept as from 1691, and those of the Reformed Church as from 1706, and those of the Evangelical Church as from 1786.

- *Register with inhabitants that have the right to citizenship* (registers elaborated as from 1782, with information on the confessional affiliation and the origin of the butchers).

The research framework was limited by the fragmentary nature of the documents of the guild. The incomplete and partial information offered by the special literature were amended by the archival data with different content on the social and economic life in Baia Mare. For relevant conclusions, raw data from archival sources about the guild were corroborated when possible, with other sources and were later confirmed. For the reasons described above, research has focused primarily on local characteristics of the guild of butchers and other meat workers occupations in working up, comparing the results with data from other cities. In our dissertation we relied on both quantitative and qualitative methods. For a more accurate identification of all persons working in the meat industry in Baia Mare, I picked and I processed in an almost exhaustively way, all data on butchers. Given the large number of persons concerned, it was necessary to make a table of records containing prosopographic charts of butchers: craftsmen' name, date of birth and death, years of work, place of residence, place of origin, religious affiliation, family relationships, positions held in the city council. General portraits obtained this way were described in the chapters of this dissertation. Whenever it was possible, the analysis was amended with case studies.

Focusing on the proposed research, we did not aim at presenting research results in Central and Eastern Europe, similarities with guilds in other cities in Transylvania being used to replenish information shortages. Poor representation in our historiography of the problem was a serious obstacle during the investigation and that we tried to overcome, in part, by expanding the documents. Therewith, a comparative approach would have indicate a longer work and difficult task that would exceed the time limits imposed by this paper - however, a comparative description of the history of butchers in Baia Mare with that in other cities would bring results only if our knowledge on guilds would be based on extensive research validated through clear methods and techniques and applicable to all cities in Transylvania (see also the research led by the professor that coordinates this thesis, Mrs. RÜSZ-Fogarasi Enikő PhD). Therefore, we consider it necessary, even assuming the epithet "positivist" for effort, to focus on presenting only those issues that can be studied directly on the existing documents in the archives of the city. By processing the rich archival material, we tried to fit the craftsmen and their occupations in Baia Mare into the local, administrative and social history and explore every possible aspect that seemed affordable in terms of sources. As historiography of the problem is poor both in terms of quantity papers and results provided by them, through data

that often are contradictory, we tried to follow the organization of local government: who ruled the city and by what means, what tasks did the municipality fulfilled and by which departments, how did the authority control develop in the affairs of the guild and by what means. For a detailed understanding of all these questions, I widely examined the report of the municipal administration and the guild of butchers. Since the craftsmen of the guild were above all citizens of the town, they contributed to achieve a series of tasks and occupations for the mutual benefit. Besides paying taxes and complying with the laws they were obliged to get involved in city administration, reaching some of them, the level of management. The first man of the city was the judge, who was in the same time the chairman of the internal council composed of twelve jurors. The first two of these members had served as consul jurors, with the right to replace the judge, as appropriate. External council, composed in Baia Mare of sixty representatives, chose the judge and the jurors and participated in major decisions concerning the internal affairs of the city. To have an overview of the town society and understand those frames where butchers have fulfilled their role politically, socially, religiously and economically, we have chosen to present those officials of the administrative organization in the city to ensure the fulfillment of its functions (tax collector, supervisor, decurion, prolocutor, sexton, curator of the mill, curator of vineyards, county fair).

The second chapter is dedicated to presenting the guild of butchers of Baia Mare in its historical evolution from the 16th-19th century, by its relations to other guilds in the city or to other occupations outside the guild's organizations. Concerning the presentation of the guild's history, we have identified and presented guild's privileges and statutes and those administrative regulations that had direct or indirect connection with the butchers' activity. Then we presented the internal structure of the guild, the life of apprentices, journeymen and craftsmen. We dedicated separate descriptions presenting those tasks (positions) that butchers have met the moral obligations to the community over time. Differentiated presentation of meat workers generally associated butchers in the guild, and who enjoyed often an open support from the magistrate despite the privileges held by the guild meant an unexpected difficulty in structuring the paper. A separate description is devoted to the economic relations characteristic of the guild with other entities present in the production and control activities. In this context I watched the existing relation between the guild of butchers as service providers and the magistrate of the city as beneficiary and employer, as well as the relationship between the guild of butchers and other associations in the city that purchased raw materials of animal origin from them (skinners, shoemakers, tanners, harness makers, candle makers, soap makers, comb, lathe) was characterized. There were close relations

between guild members. These relations were often family relations, sons of the masters, in most of the cases, learnt the craft from their fathers, and daughters of the master craftsmen have married butcher journeymen. The guild's frames, almost impenetrable for many other social categories than that of the craftsmen, was strengthened by the entry fees that were higher, and the different obligations upon her members by producing the masterpiece, honoring the craftsmen with feasts etc. - all of which are not only entry conditions laid down in the statutes to ensure quality of work, and obstacles that guild members tried to hinder the entry of foreigners into the guild, while being craftsmen or those journeymen who have married widows or daughters of craftsmen received a differentiated treatment, both in meeting these conditions and in many other respects. The paper then approaches the way the craftsmen had to follow the moral behavior dictated by the guild (issues on discipline and mutual aid) following the questions: How did rivalry and solidarity between members appear, what kind of measures were there to protect sick craftsmen, widows and orphans and what other charitable activities were carried out by butchers in town. We presented the guilds' meetings and all those types of events to which guild members collectively participated at (feasts, funerals), mentioning also those objects and goods which formed the guild's heritage (chest, flag and seal of the guild). As the guild of butchers, by the large number of members, was an important social factor in town, butchers in the guild were from time to time even among the top management of the administration. The paper identifies those persons who, according to documents, had higher positions within administration (judge, consul jurors, jurors). Since the food industry has largely depended on the population, any change in the demographic situation of the city, has also significantly affected the guild's economic potential. Population decrease has led directly to the decline of the number of butchers, a phenomenon that can be traced well especially after periods of war or epidemics. Due to their low economic power, to which, since the beginning of the 18th century, religious conflicts between craftsmen and city government contributed too, butchers have lost much of their political influence. As long as craftsmen butchers were strong from the economic point of view, their representatives were elected magistrates, jurors or consul jurors, after 1700 were unable to break (with one exception) the stratum of the high officials of the city, and at the end of the century not even within the external council. The last two issues of this chapter cover the role of the butchers in defending the city and the role and religious ties of the guild. We present the role the guild had in maintaining the Butchers' Bastion in Baia Mare, then, starting with the 18th century (once the military involvement was cancelled) in fire prevention. The guild also played a religious role in town, with significant changes of course from a period to another. There is an

emphasis of the religious aspect of the guild starting with the mid of the 18th century, a phenomenon that explains the religious policy change promoted by the Habsburgs. In this context, the members of the guild of butchers were, in their overwhelming majority, Protestant, being even aware of the loss of key management positions in the city administration.

The third chapter of the paper is focused upon the problem of meat supply in Baia Mare. This chapter follows the history of slaughterhouses and butcheries in Baia Mare, the latter being presented not only as simple buildings, but as special places for commercial exchanges and community life. The chapter approaches then the problem of meat hygiene rules and the sanitary veterinary norms imposed by the authorities. The chapter offers an inventory of different kinds of meat merchandised in the city. The paper closes up with conclusions and the list of sources and literature, followed by enclosures that contain a biographic index of the butchers in Baia Mare, the list of apprentices, inspectors and commissaries in the guild, as well as different documents of high importance for the guild.

By the analysis based on original sources, the paper has sought to clarify some misunderstandings, wrong and controversial concepts found in literature, whether it is the guild of butchers in Baia Mare or the city administration. The paper outlines a more real and more complex structure and functioning of public administration bodies than the existing so far, setting exactly the role and functions held by butchers in the city government. A comprehensive analysis of the internal life of the guild and the role it played in political, social and religious affairs of the city etc., contributes to enriching our knowledge on the history of society, economy, nutrition and industry in Baia Mare.

Research have been limited by shortcomings and fragmented nature of the archive funds, impediment removed in part by studying a variety of sources related not only to guilds but to the city administration. To draw precise conclusions, assumptions made in the study were checked against information submitted by the documents. The analysis started here may be continued in the future both in terms of theme (for example, by expanding the research on butchers' association) and structure (by going over the family funds).

BIBLIOGRAPHY

Inedited sources

Arhivele Naționale ale României, Serviciul Județean Maramureș

Fond nr. 1, Primăria orașului Baia Mare

Inventar nr. 1, Acte feudale

Inventar nr. 33, Documente privilegiale

Inventar nr. 34, Registre contemporane de evidență și acte administrative, politice, juridice, economice

Inventar nr. 283, Registrele fondului

Fond nr. 19, Colecția registre de stare civilă

Fond nr. 232, Breasla măcelarilor din Baia Mare

Arhivele Naționale ale României, Serviciul Județean Cluj

Fond nr. 544, Colecția bresle

Breasla măcelarilor din Cluj

Breasla măcelarilor din Dej

Fond Primăria municipiului Cluj, Colecția de microfilme, Rola nr. 143

Muzeul Județean de Istorie și Artă Sălaj

Fond Breasla măcelarilor din Zalău

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Budapest

Magyar Királyi Kancellária levéltára

A 57 – Libri regii

Regnicolaris levéltár

N – Országos összeírások

N 78 Ladula BB-CC. Ladula GG-HH. 1715. évi összeírás

N 79 Ladula DD-EE. Ladula JJ-KK. 1720. évi összeírás

Edited documentary sources

Az erdélyi fejedelmek Királyi Könyvei 1569–1581. 1. János Zsigmond Királyi Könyve 1569–1570. – 2. Báthory Kristóf Királyi Könyve 1580–1581. Mutatókkal és jegyzetekkel regesztákban közzéteszi Fejér Tamás–Rácz Etelka–Szász Anikó. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2003. (Erdélyi Történelmi Adatok VII. 1. – VII. 2.)

Az erdélyi fejedelmek Királyi Könyvei 1582–1602. Báthory Zsigmond Királyi Könyvei 1582–1602. Mutatókkal és jegyzetekkel regesztákban közzéteszi Fejér Tamás–Rácz Etelka–Szász Anikó. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2005. (Erdélyi Történelmi Adatok VII. 3.)

Az erdélyi káptalan jegyzőkönyvei 1222–1599. Mutatókkal és jegyzetekkel regesztákban közléses Bogdándi Zsolt–Gálfi Emőke. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2006. (Erdélyi Történelmi Adatok VIII. 1.)

Anton, Ecaterina: *Statutul breslei măcelarilor din Baia Mare (1652).* Hrisovul VI–VII(2001). 189–204.

Bakonyi Ferencné (szerk.): *Dokumentumok a magyar állatorvosi oktatás történetéhez.* I., Budapest, 1987.

Balogh Béla (szerk.): *Nagybányai boszorkányperek.* Balassi Kiadó, Budapest, 2003. (A magyarországi boszorkányság forrásai. Várostarténeli források 1.)

Balogh Béla (szerk.): *1848–1849 Nagybányán.* Nagybánya, 2014.

Balogh Béla–Oszóczki Kálmán: *Bányászat és pénzverés a Gutin alatt. Nagybánya és környékének bányászata, ércfeldolgozása és pénzverése 1700 előtt.* Miskolc–Rudabánya, 2001. (Közlemények a magyarországi ásványi nyersanyagok történetéből 12.)

Baraczka István–Kenyeres István–Spekner Enikő–Szendé Katalin: *A budai német mészárosok középkori céhkönyve (1496) 1500–1529 (1538, 1695).* In: Kenyeres István (szerk.): *A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei.* Budapest, 2008. (Források Budapest közép- és kora újkorai történetéhez I.) 175–327.

Bevilaqua-Borsody Béla: *A budai és pesti mészároscéhek ládáinak okiratai 1270–1872. Az ipartársulat és az ipartestület története 1873–1930.* I–II. Budapest, 1931.

Binder Pál–Kovács Géza (szerk.): *A céhes élet Erdélyben.* Kriterion, Bukarest, 1981.

Blazovich László–Schmidt József (közread.): *Buda város jogkönyve. II.* Szeged, 2001. (Szegedi Középkortörténeli Könyvtár 17.)

Bornemissza Anna szakácskönyve 1680-ból. Közreadja Lakó Elemér. Kriterion, Bukarest, 1983.

Davori Relkovic Néda: *Buda város jogkönyve (Ofner Stadtrecht).* Budapest, 1905.

Diaconescu, Marius: *Izvoare de antroponimie și demografie istorică. Conscriptiile cetății Sătmár din 1569–1570.* Cluj-Napoca, 2012.

Enyedi István: *II. Rákóczi György veszedelméről.* In: Szabó Károly (szerk.): *Erdélyi Történelmi Adatok.* IV. Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár, 1862, 219–316.

Fejér, Georgius: *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis.* IX/I. Budae, 1833.

Géra Eleonóra–Kis Péter: *A budai mészárosok 1512. és 1696. évi privilégiumai.* In: Kenyeres István (szerk.): *A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei.* Budapest, 2008, 391–421. (Források Budapest közép- és kora újkorai történetéhez I.)

Jakab Elek: *Oklevéltár Kolozsvár története első kötetéhez.* Buda, 1870.

Jakab Elek: *Oklevéltár Kolozsvár története második és harmadik kötetéhez*. Budapest, 1888.

Dr. Kárfy Ödön: *A nagybányai esztergályosok czéhszabályai 1716*. Magyar Gazdaságtörténeti Szemle VIII(1901). 212–219.

Kassics Ignác: *A Magyar Országi Mester-Embereket, ezeknek Legényeit, és Tanítványait, nem különben a Mester-Czéheket illető Kegyelmes Királyi Rendeléseknek Kivonatai*. Bécs, 1835.

Kenyeres István (szerk.): *A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei*. Budapest, 2008. (Források Budapest közép- és kora újkori történetéhez I.)

Kis Péter–Petrik Iván: *A budai német mészárosok céhének középkori oklevelei (1235/1270–1519)*. In: Kenyeres István (szerk.): *A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei*. Budapest, 2008. (Források Budapest közép- és kora újkori történetéhez I.) 329–389.

Kovács András: *Gyulafehérvár város jegyzőkönyvei*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 1998. (Erdélyi Történelmi Adatok VI. 2.)

Maksay Ferenc: *Urbáriumok XVI–XVII. század*. Budapest, 1959. (Magyar Országos Levéltár kiadványai, II. Forráskiadványok 7.)

Papp Klára–Gorun-Kovács György–Jeney-Tóth Annamária (szerk.): *Várostörténeti források. Erdély és a Partium a 16–19. században*. Debrecen, 2005.

Pavlescu, Eugen: *Meșteșug și negoț la români din sudul Transilvaniei (sec. XVII–XIX)*. București, 1970.

Schwartner, Martinus: *Introductio in rem diplomaticam aevi intermedii, praecipue Hungaricam*. Buda, 1802.

Tagányi Károly (szerk.): *Magyar Erdészeti Oklevéltár. I. kötet. 1015–1742*. Budapest, 1896.

Tagányi Károly (szerk.): *Magyar Erdészeti Oklevéltár. II. kötet. 1743–1807*. Budapest, 1896.

Wenzel Gusztáv: *Magyarország bányászatának kritikai története*. Budapest, 1880.

Wolf Rudolf: *Torda város tanácsi jegyzőkönyve 1603–1675*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 1993. (Erdélyi Történelmi Adatok VI. 1.)

Monographies

Balogh Béla–Oszóczki Kálmán: *Bányászat és pénzverés a Gutin alatt. Nagybánya és környékének bányászata, ércfeldolgozása és pénzverése 1700 előtt*. Miskolc–Rudabánya, 2001. (Közlemények a magyarországi ásványi nyersanyagok történetéből 12.)

Bácskai Vera: *Magyar mezővárosok a XV. században*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1965. (Értekezések a történeti tudományok köréből 37.)

Benda Borbála: *Étkezési szokások a magyar főúri udvarokban a kora újkorban*. Szombathely, 2014.

Binder Pál–Kovács Géza (szerk.): *A céhes élet Erdélyben*. Kriterion, Bukarest, 1981.

Bíró Géza: *Élelmiszer-higiéna*. Agroinform Kiadó, Budapest, 2014.

Borovszky Samu (szerk.): *Magyarország vármegyéi és városai*. I–XXVI. 1896–1914.

Braudel, Fernand: *Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus. XV–XVIII század*. Gondolat, Budapest, 1985.

Csoma Gheorghe: *Baia Mare – 670. Vol. I. „...suprema tãrie a oraşului”*. Editura Helvetica, Baia Mare, 1999.

Danyl Dezső–Dávid Zoltán: *Az első magyarországi népszámlálás (1784–1787)*. Budapest, 1960.

Davori Relkovic Néda: *Buda város jogkönyve (Ofner Stadtrecht)*. Budapest, 1905.

Demkó Kálmán: *A felső-magyarországi városok életéről a XV–XVII. században*. Budapest, 1890.

Domonkos Ottó (szerk.): *Magyar néprajz III. Kézművesség*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991.

Domonkos Ottó–Nagybákay Péter (szerk.): *Magyarország kézművesipartörténetének válogatott bibliográfiája*. Budapest, 1992.

Ember Győző: *Az újkori magyar közigazgatás története Mohácstól a török kiűzéséig*. Budapest, 1946. (Magyar Országos Levéltár Kiadványai III. Hatóság- és Hivatal történet)

Eperjessy Géza: *Mezővárosi és falusi céhek az Alföldön és a Dunántúlon (1686–1848)*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967.

Fekésházy György: *Búvár vagy is Fekésházy Györgynek mint rend szerint tanúlt házi állatok orvosságának különös rövid elmélkedése a' marha-dögrül, annak eredeti okairúl, és tulajdon orvosságárúl, úgymint az úgy nevezett katona porrúl, annak csinálásárúl, erejérül, hasznárúl és véle élésnek módgyárúl, Nemes Magyar Hazának böldegüléséért világosságra bocsájtatott*. Pest, 1794.

Mitrofan Boca (coord.): *Monografia municipiului Baia Mare, Vol. I*. Baia Mare, 1972.

Fodor Dániel: *Zilah város ezer éves multjának rövid ismertetése*. Zilah, 1895.

Goldenberg, S.: *Clujul în sec. XVI. Producția și schimbul de mărfuri*. București, 1958.

Herepei János: *A Házsongárdi temető régi sírkövei*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

- Herman Ottó: *A magyarok nagy ősfoglalkozása. Előtanulmányok.* Budapest, 1909.
- Hilf László: *A szegedi iparosság története.* Szeged, 1929.
- Îndrumător în Arhivele Statului. Județul Maramureș. București, 1974.
- Jakab Elek: *Kolozsvár története.* I–III. Buda–Budapest, 1870–1888.
- Jeney-Tóth Annamária: *Míves emberek a kincses Kolozsvárott.* Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2004. (Erdélyi Tudományos Füzetek 247.)
- Kaszás Marianne: *Céhek, ipartársulatok, ipartestületek iratai.* Magyar Országos Levéltár, Budapest, 1996 (Levéltári oktatási és módszertani füzetek 2.)
- Keresztesi József: *Magyar nyelv eredete.* Pozsony, 1844.
- Kiss András: *Más források – más értelmezések.* Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 2003.
- Kovách Géza: *A zilahi céhek története.* Tudományos Könyvkiadó, Bukarest, 1958.
- Maksai Ferenc: *A középkori Szatmár megye.* Budapest, 1940.
- Marjalaki Kiss Lajos: *A miskolci mészáros céh négyszáz éves multja.* Miskolc, 1925.
- Metz József–Oszóczi Kálmán–Soltz László: *Nagybányai kalauz.* Nagybánya, 1993.
- Nagybákay Péter: *Céhek, céhemlékek Veszprém megyében.* Veszprém, 1971
- Nagybákay Péter: *Magyarországi céhbehívótáblák.* Corvina Kiadó, Budapest, 1981.
- Nagybákay Péter: *A magyarországi céhes kézművesipar jelvényei.* Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 1995.
- Orbán Balázs: *Torda város és környéke.* Budapest, 1889.
- Palmer Kálmán (szerk.): *Nagybánya és környéke.* Nagybánya, 1894.
- Petri Mór: *Szilágy vármegye monográphiája.* I–VI. 1901–1904.
- Pascu, Ștefan: *Meșteșugurile din Transilvania până în sec. al XVI-lea.* București, 1954.
- Pascu, Ștefan–Marica, Viorica: *Clujul medieval.* București, 1969.
- Pascu, Ștefan: *Istoria Clujului.* Cluj-Napoca, 1974.
- Pál Judit: *Városfejlődés a Székelyföldön 1750–1914.* Pro-Print Kiadó, Csíkszereda, 2003.
- Révész János: *A mi osztályrészünk. A nagybányai ág. h. evang. egyház története.* Nagybánya, 1905.

Rus, Dorin-Ioan: *Steme și însemne de breaslă din Transilvania*. Sibiu, 2008.

Serényi Antal: *A magyar állatorvoslás, állatorvosképzés, állategészségügy kialakulása és fejlődéstörténete a kezdetektől 1956-ig*. Székesfehérvár, 2000.

Síki Jenő–Tóth-Zsiga István (szerk.): *A magyar élelmiszeripar története*. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1998.

Soltész János: *A nagybányai reformált egyházmegye története*. Nagybánya, 1902.

Szádeczky Lajos: *A czéhek történetéről Magyarországon*. Budapest, 1889.

Szádeczky Lajos: *Iparfejlődés és a czéhek története Magyarországon*. I–II. Budapest, 1913.

Székely Ádám (ford.): *A' Marhák Körül való Austriai rend-tartás*. Szeben, 1763.

Szepes (Schütz) Béla: *A magyarországi állatjárványok és az ellenük tett hatósági intézkedések vázlatos története*. Budapest, 1942.

Szirmay Antal: *Szathmár vármegye fekvése. történetei, és polgári esmérete*. I. Buda, 1809.

Szulovszky János (szerk.): *A magyar kézművesipar története*. Budapest, 2005.

Szücs Jenő: *Városok és kézművesség a XV. századi Magyarországon*. Művelt Nép Könyvkiadó, Budapest, 1955.

Thurzó Ferenc: *A nagybányai ev. ref. főiskola (Schola Rivulina) története 1547–1755*. Nagybánya, 1905.

Veress Endre: *Az erdélyi ipari céhek élete*. Kolozsvár, 1929.

Wenzel Gusztáv: *Magyarország bányászatának kritikai története*. Budapest, 1880.

Zoványi Jenő: *Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon*. Budapest, 1977.

Studies and articles

Anton, Ecaterina: *Organizarea breslelor din Baia Mare și Cluj în secolul al XVII-lea*. Hrisovul III(1998). 53–62.

Balogh Béla–Oszóczy Kálmán: *A nagybányai ötvöscéh a XV–XVII. században*. In: Csetri Elek–Jakó Zsigmond–Tonk Sándor (szerk.): *Művelődéstörténeti tanulmányok*. Kriterion, Bukarest, 1979, 121–137.

Balogh Béla: *Schönherr Gyula élete és munkássága (1864–1908)*. Erdélyi Múzeum 3–4/LVI(1994). 5–20.

Balogh Béla: *Nagybánya középkori városfalairól*. Művelődés 5/LVIII(2005). 20–23.

Benda Borbála: *Obiceiuri alimentare pe domeniile aristocratice și evoluția lor în secolul al XVII-lea*. Caiete de Antropologie Istorică 8–9(2006). 31–54.

Benda Judit: *A piactól az árucsarnokig. Kereskedelmi célra készült épületek a középkori Budán*. Történelmi Szemle LIII/2(2011). 259–282.

Benda Judit: *A kereskedelem épületei a középkori Budán II. Mészárszékek háza, zsemlyeszékek háza, árucsarnok*. Tanulmányok Budapest Múltjából XXXVII(2012). 7–42.

Benda Judit: *Marhakereskedelem és mészárszékek a késő középkori Budán, Pesten, Óbudán*. In: Weisz Boglárka (szerk.): Pénz, posztó, piac. Gazdaságtörténeti tanulmányok a magyar középkorról. Budapest, 2016, 407–438.

Berszán Gábor–Klós Tamás–Tepliczky Ottó: *Húsipar*. In: Síki Jenő–Tóth-Zsiga István (szerk.): A magyar élelmiszeripar története. Budapest, Mezőgazda Kiadó, 1998, 255–278.

Borcoman, Mariana: *Meșteșugari și comercianți din Plasa Rupea*. Sargetia XXXV–XXXVI(2007–2008). 253–259.

Bónis Johanna: *A marosvásárhelyi céhekről*. In: Pál-Antal Sándor–Szabó Miklós (szerk.): A Maros megyei magyarság történetéből. Marosvásárhely, 1997, 57–76.

Bónis Johanna: *Din istoria breslelor târgumureșene*. Acta Musei Napocensis 35–36/2(1998–1999). 57–61.

Bónis Johanna: *A marosvásárhelyi céhek tárgyi emlékei*. In: Pál-Antal Sándor–Szabó Miklós (szerk.): Marosvásárhely történetéből. Marosvásárhely, 1999, 117–140.

Bónis Johanna: *Colecția lăzilor de breaslă a Muzeului de Istorie din Târgu-Mureș*. Marisia XXVII(2003). 91–107.

Bónis Johanna: *Marosvásárhely kézműves társadalma a XV–XIX. században*. In: Bárh Dániel–Laczkó János (szerk.): Halmok és havasok. Tanulmányok a hatvanesztendős Bárh János tiszteletére. Kecskemét, 2004, 477–488.

Bunta, Magdalena: *Sigilii de breaslă în colecția Muzeului de Istorie Cluj*. Acta Musei Napocensis III(1966). 213–228.

Bunta, Magdalena–Iosub, Viorica: *Tablele și semnele de breaslă în colecțiile muzeelor de istorie Cluj și Sighișoara*. Acta Musei Napocensis IV(1967). 199–214 + 5 tábla.

Buza János: *A húsmívesség*. In: Síki Jenő–Tóth-Zsiga István (szerk.): A magyar élelmiszeripar története. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1998, 34–37.

Cădariu, Ioan I.: *Baia Mare din secolul al XVI-lea până la prima jumătate a secolului al XVIII-lea*. In: Mitrofan Boca (coord.): *Monografia municipiului Baia Mare, Vol. I*. Baia Mare, 1972, 137–156.

Comșa, Doina–Rus, Dorin-Ioan: *Piese din cositor cu însemne de breaslă în colecția Muzeului Municipal Mediaș*. Ziridava XXIII(2003). 403–412.

Csere Judit: *A győri mészáros céh ládájának restaurálása*. Múzeumi Műtárgyvédelem 16(1987). 211–226.

Csupor István: *Nagybánya céhes iparának struktúrája a 18. században*. Népi kultúra – népi társadalom XVII(1993). 221–240.

Domonkos Ottó: *A céhes kézművesség szerveződése*. In: Uő (szerk.): Magyar néprajz III. Kézművesség. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991, 30–61.

Eichhorn, Albert: *Die Fleischer*. Mitteilungen des Burzenlander Sächsischen Museums III(1938). 128–141.

Fazekas Rózsa: *Szatmár megye kézműiparának jellemzői 1828-ban*. Szabolcs-Szatmár-Beregi Levéltári Évkönyv XI(1995). 127–150.

Feștilă, Aurel S.: *Organizarea și structura organelor de conducere ale orașului – Organizarea administrativă*. In: Mitrofan Boca (coord.): Monografia municipiului Baia Mare, Vol. I. Baia Mare, 1972, 205–210.

Flóra Ágnes: *A kora újkori kolozsvári elit portréja*. URBS.Magyar várostörténeti évkönyv III(2008). 133–144.

Goldenberg, Samuil: *Contribuție la o istorie a Cărnăii și Monetăriei din Baia Mare*. Anuarul Institutului de Istorie din Cluj I–II(1958–1959). 153–162.

Goldenberg, Samuil: *Aprovizionarea și politica de prețuri a unor orașe din Transilvania în secolele XVI–XVII*. Acta Musei Napocensis XVII(1980). 199–207.

Goldenberg, Samuil: *Meșteșugurile din Țările Române în secolul al XVII-lea. Muncă și forme de organizare*. Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca XXVI(1983–1984). 141–157.

Gușeth, Klara: *Organizarea magistratului orașului liber regesc montanistic Baia Mare la sfârșitul secolului al XVIII-lea*. In: Deteșan, Daniela–Popa-Andrei, Mirela–Mádly Loránd (coord.): Fascinația trecutului. Omagiu istoricului Simion Retegan la împlinirea vârstei de 75 de ani. Editura Mega–Editura Argonaut, Cluj/Napoca, 2014, 461–473.

Gușeth, Klara: *Desfășurarea activității Magistratului orașului liber regesc Baia Mare (sfârșitul secolului al XVIII-lea - prima jumătate a secolului al XIX-lea)*. Revista Arhivei Maramureșene 10(2017). 115–128.

Hajda Gy. Zsigmond: *A debreceni mészáros-céh ládájának restaurálása*. Múzeumi Műtárgyvédelem 5(1978). 59–74.

Incze László: *Céhpecsétek és céhbehívótablák a Kézdivásárhelyi Múzeum gyűjteményében*. Aluta VI–VII(1974–1975). 113–123 + 21 fotó.

Ittu, Constantin: *Piese lapidare cu steme heraldice și embleme de breaslă din Sibiu*. Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca. XXX/2(1990–1991). 220–231.

Kisbán Eszter: *XVIII. századi vágóhíd Tatán – Egy kiállítás margójára*. Múzeumi Közlemények 2(1982). 78–89.

Kis-Halas, Judit: *The Trial of an Honest Citizen in Nagybánya, 1704–1705; A tentative microanalysis of witchcraft accusations*. In: Pócs, Éva–Klaniczay, Gábor (Ed.): Witchcraft Mythologies and Persecutions. CEU Press, Budapest, 2008. (Demons, Spirits, Witches. Volume III.), 213–236.

Kiss András: *Kolozsvár város önkormányzati fejlődése az 1458-as „unióig” és kiteljesedése az 1568-as királyi ítélettel.* In: Erdélyi Múzeum 3–4/LIX(1997). 289–297.

Kovács Mária-Márta: *Céhedények egyházi funkcióban.* In: Liber Discipulorum. Tanulmányok Kovács András 65. születésnapjára. Kolozsvár, 2011, 181–195.

Kubinyi András: *Vallásos társulatok a késő középkori magyarországi városokban.* In: Uő: Főpapok, egyházi intézmények és vallásosság a középkori Magyarországon. Budapest, 1999, 341–352.

Kubinyi András: *A középkori budai mészárosceh.* In: Kenyeres István (szerk.): A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei. Budapest, 2008. (Források Budapest közép- és kora újkori történetéhez I.) 15–55.

Lazăr, Ioachim: *Meșteșuguri și bresle hunedorene, secolele XIV–XIX.* In: Județul Hunedoara, Monografie. Vol. II. Deva, 2012, 149–200.

László Ferenc: *Adatok a győri mészárosceh történetéhez.* Arrabona 7(1965). 375–412.

M-Kiss Hédy: *A kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeum zászlógyűjteménye 2005-ben.* ISIS. Erdélyi Magyar Restaurátor Füzetek 7(2008). 63–77.

Mátyás-Rausch Petra: *A nagybányai politikai elit és a helyi bányászatban betöltött szerepe a kamarai kezelés évei alatt (1569-1579).* URBS. Magyar várostörténeti évkönyv VIII(2013). 61–95.

Mátyás-Rausch Petra: *A városvezető és gazdasági elit összetétele Nagybányán 1569 és 1581 között.* Erdélyi Múzeum 1/LXXVII(2015). 51–63.

Mátyás-Rausch Petra: *Nagybánya városvezető elitje és az önkormányzati testület szerkezete (1569-1600).* Certamen III(2016). 271–282.

Mihalik Béla Vilmos: *„Ithon már most csak neveti Jesuita...” Két évtized felekezeti küzdelmei Nagybányán (1674–1694).* In: Mihalik Béla Vilmos–Zarnóczy Áron (szerk.): Tanulmányok Badacsonyból. A Fiatal Levéltárosok Egyesületének konferenciája, Badacsony, 2010. július 9–11. Budapest, 2011.

N. Kiss István: *Húsfogyasztás (katonai és közfogyasztás) a XVI–XVII. századi Magyarországon.* Agrártörténeti Szemle XV(1973). 92–114.

Nagybákay Péter: *Veszprémi és Veszprém-megyei céhpecsétnyomók.* A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 1(1963). 185–219.

Nagybákay Péter: *Veszprémi és Veszprém-megyei céhládák.* A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 5(1966). 91–142.

Nagybákay Péter: *Veszprémi és Veszprém-megyei céhzászlók, céhlámpák és egyéb céhjelvénys emlékek.* A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 10(1971). 127–187.

Nägler, Doina: *Tablele de breaslă ale Muzeului Brukenthal*. Acta Musei Napocensis IV(1967). 187–198.

Nägler, Doina: *Colecția de lăzi de breaslă a Muzeului Brukenthal*. Studii și comunicări. Muzeul Brukenthal XIII(1967). 213–218.

Németh János: *A budai mészároscéh céhkönyvének és okleveleinek nyelve*. In: Kenyeres István (szerk.): *A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei*. Budapest, 2008. (Források Budapest közép- és kora újkori történetéhez I.) 73–81.

Pál-Antal Sándor: *A marosvásárhelyi céhek pecsétjei*. In: Emlékkönyv Kiss András nyolcvanadik születésnapjára. Kolozsvár, 2003, 433–454.

Pál-Antal Sándor: *Ipartörténeti kutatások és források Erdélyben*. In: Céhládától az adatbázisig. Új utak és eredmények az ipartörténet kutatásában. Veszprém, 2012. (A Veszprém Megyei Levéltár kiadványai 26.) 39–90.

Pavlescu, Eugen: *Măcelarii Brașoveni*. In: Uő: *Meșteșug și negoț la români din sudul Transilvaniei (sec. XVII–XIX)*. București, 1970.

Pintilie, Ioan. I.: *Meșteșugul și breasla măcelarilor*. In: Mitrofan Boca (coord.): *Monografia municipiului Baia Mare, Vol. I*. Baia Mare, 1972, 319–322.

Prodan, David–Goldenberg, Samuil: *Inventarele din 1553 și 1556 ale minelor și monetăriei din Baia Mare*. Anuarul Institutului de Istorie din Cluj VII(1964). 117–145.

Rozsondai Marianne: *A budai mészárosok céhkönyvének kötése és papírja*. In: Kenyeres István (szerk.): *A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei*. Budapest, 2008. (Források Budapest közép- és kora újkori történetéhez I.) 83–85.

Rómer Flóris Ferencz: *A czéhládákkal való körmentek Magyarországon*. Századok 1877. 563–566.

Rus, Dorin-Ioan: *Lăzi de breaslă în colecția Muzeului Municipal Mediaș*. Acta Musei Porolissensis XXIV(2002). 235–240.

Rus, Dorin-Ioan: *Sigilii cu însemne meșteșugărești în colecția privată Florian Rusu din Gheorgheni*. Revista Bistriței XXI/2(2007). 21–25.

Rus, Dorin-Ioan: *Emblems in the funerary imagery on the tombstones of the Transylvanian guilds*. Brukenthal. Acta Musei V/1(2010). 161–171.

Rüsz-Fogarasi Enikő: *Mesterözvegyek a XVI. századi kolozsvári céhekben*. In: Pál-Antal Sándor–Sipos Gábor–W. Kovács András–Wolf Rudolf (szerk.): *Emlékkönyv Kiss András születésének nyolcvanadik évfordulójára*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2003, 482–486.

Rüsz-Fogarasi Enikő: *Nivele de alimentație în Clujul din epoca Principatului*. Caiete de Antropologie Istorică 8–9(2006). 55–66.

Rüsz-Fogarasi Enikő: *Lányok, asszonyok és özvegyek a kincses Kolozsváron*. In: Nagy Róbert–Rüsz-Fogarasi Enikő (szerk.): *Ablakok a múltba*. Egyetemi Műhely Kiadó–Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2012, 108–124.

Rüsz-Fogarasi, Enikő: *Food supply and distribution in Early Modern Transylvania (1541–1640): The case of Cluj*. In: Jianu, Angela–Barbu, Violeta (ed.): *Earthly delights. Economies and cultures of food in Ottoman and Danubian Europe, c. 1500–1900*. Brill, Leiden–Boston, 2018. (Balkan studies library, Vol. 23), 271–294.

Sabău, Ioan V.: *Agricultura și unele ocupații cu caracter industrial*. In: Mitrofan Boca (coord.): *Monografia municipiului Baia Mare, Vol. I*. Baia Mare, 1972, 278–306.

Sabău, Ioan V.: *Organizarea apărării*. In: Mitrofan Boca (coord.): *Monografia municipiului Baia Mare, Vol. I*. Baia Mare, 1972, 221–239.

Sabău, Ioan: *Evoluția demografică a orașului Baia Mare în sec. XVI–XVIII*. *Marmatia* 7/2(2002). 57–65.

Schönherr Gyula: *A nagybányai bizottság jelentése*. *Századok*. VIII. füzet, 1889, 126–139.

Schönherr Gyula: *Történelmi vázlat. Nagybánya a múltban*. In: Palmer Kálmán (szerk.): *Nagybánya és környéke*. Nagybánya, 1894, 26–61.

Selmezsi Kovács Attila: *Mészáros- és hentesipar*. In: Domonkos Ottó (szerk.): *Magyar néprajz III. Kézművesség*. Budapest, 1991, 214–220.

Suciu, Simona: *Fortificația medievală a orașului Baia Mare*. *Marmatia* 8/1(2005). 311–354.

Sütő Kálmán Zsolt: *Húsfogyasztás Nagybányán a 17–19. században*. *Sugárút. Szatmári Műhely* 4 (2016). 83–95.

Sütő Kálmán Zsolt: *Vágóhidak és mészárszékek Nagybányán a 17–19. században*. *Migráció. Integráció? A Kolozsvári Magyar Történelmi Intézet Évkönyve II(2017)*. 325–349.

Sütő Kálmán Zsolt: *Organizarea și structura organelor de conducere a orașului Baia Mare în sec. XVI–XVIII*. *Revista Arhivei Maramureșene* 10(2017). 85–113.

Sütő Kálmán Zsolt: *A nagybányai önkormányzati testület szerkezete a 16–18. században*. *Erdélyi Múzeum* 1/LXXX(2018). 71–87.

Sütő Kálmán Zsolt: *Sertéstartás, sertéshúsfogyasztás Nagybányán a 17–19. században*. *Certamen* V(2018). 195–206.

Szabadfalvi József: *Az extenzív sertéstenyésztés emlékei Magyarországon*. *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve LI(1969–1970)*. 283–332.

Szádeczky Lajos: *Nagybánya régi iparáról és czéheiről*. *Századok* XXIII(1889). 673–700.

Szádeczky Lajos: *Múzeum a zálogházban*. *Erdélyi Múzeum* 4/XVI(1899). 247–251.

Szász Károly: *Adatok a nagybányai kőipár, kő- és fafaragók történetéhez*. In: Bodor András–Cselényi Béla–Jancsó Elemér–Jakó Zsigmond–Szabó T. Attila (szerk.): *Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára*. Tudományos Könyvkiadó, Bukarest, 1957, 566–576.

Szende László: *Mészárosok és mészárszékek*. In: Szulovszky János (szerk.): *A magyar kézművesipar története*. Budapest, 2005, 153.

Szulovszky János: *A kézművesipar története iránti érdeklődés kibontakozása*. In: Uő (szerk.): *A magyar kézművesipar története*. Budapest, 2005, 13–20.

Tarisznyás Márton: *A mészárososság*. In: Uő: *Gyergyó történeti néprajza*. Budapest, 1994, 91–98.

Telcean, Ecaterina: *Însemne și embleme de breaslă din Bistrița (sec. XVII–XIX)*. Revista Bistriței VIII(1994). 97–108 + 18 tábla.

Ursuțiu, Maria: *Contribuții privind breslele din Hunedoara și Hațeg în secolul al XVII-lea*. Sargetia XX(1986–1987). 232–240.

Végh András: *A budai német mészárosok céhkönyvének helyrajzi vonatkozásai*. In: Kenyeres István (szerk.): *A budai mészárosok középkori céhkönyve és kiváltságlevelei*. Budapest, 2008. (Források Budapest közép- és kora újkori történetéhez I.) 57–72.

Winkler Elemér: *A soproni pékek és mészárosok élete a XVI–XVIII. században*. Historia 7–8(1928). 76–96.

Zepezaner Jenő: *Székelyudvarhelyi céhbehívótáblák*. A Csíki Székely Múzeum Évkönyve 2010. 365–376.

Zepezaner Jenő: *Székelyföldi céhpecsétek*. Acta Siculica 2011. 409–424.

Doctoral dissertations

Anton, Ecaterina: *Meșteșugurile din comitatul Cluj și Satu Mare în secolul al XVII-lea*. Teză de doctorat, Cluj-Napoca, 2005.

Tuza Csilla: *Állami céhszabályozás, céhpolitika III. Károly és Mária Terézia uralkodása alatt*. Doktori disszertáció, Budapest, 2016.
https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/32978/dissz_tuza_csilla_tortenelemtud.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Reference writings: encyclopedias, dictionaries, albums

Benkő Loránd (főszerk.): *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára. III.*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976.

Frecksay János: *Mesterségek szótára*. Budapest, 1912.

Keresztesi József: *Magyar nyelv eredete*. Pozsony, 1844.

Németh Péter: *A középkori Szatmár megye települései a 15. század elejéig*. Nyíregyháza, 2008.

Rusu, Viorel–Pop, Lucia–Botiș, Ioan: *Baia Mare oraș liber regal: vestigii și mărturii medievale*. Editura Eurotip, Baia Mare, 2014.

Szabó T. Attila et al. (szerk.): *Erdélyi magyar szótörténeti tár I–XIV*. Bukarest–Budapest–Kolozsvár, 1975–2014.

Szamota István–Zolnai Gyula: *Magyar oklevél-szótár*, Budapest, 1906.

Szinnyei József: *Magyar írók élete és munkái*. II. Budapest, 1893.

Szinnyei József: *Magyar írók élete és munkái*. III. Budapest, 1894.

Zoványi Jenő: *Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon*. Budapest, 1977.

Manuscripts

Schönherr Gyula: *Oklevéltár Nagybánya monográfiájához*. (Kiadatlan kézirat a Máramaros Megyei Történelmi és Régészeti Múzeumban).

Online databases

www.arhivamedievala.ro

www.adatbazisokonline.hu

www.net.jogtar.hu/ezer-ev-torvenyei

www.mapire.eu